

Republica Moldova
CURTEA CONSTITUȚIONALĂ

DECIZIE
DE INADMISIBILITATE

a sesizării nr. 140g/2018

privind excepția de neconstituționalitate a unor texte din articolul 248 alin.
(1) din Codul penal

CHIȘINĂU

23 octombrie 2018

Curtea Constituțională, judecând în componența:

dlui Mihai POALELUNGI, *președinte*,
dlui Aurel BĂIEȘU
dlui Igor DOLEA,
dlui Victor POPA,
dlui Veaceslav ZAPOROJAN, *judecători*,
cu participarea dnei Dina Musteața, *grefier*,

Având în vedere sesizarea depusă pe 15 octombrie 2018,
Înregistrată la aceeași dată,
Examinând admisibilitatea sesizării menționate,
Având în vedere actele și lucrările dosarului,
Deliberând pe 23 octombrie 2018 în camera de consiliu,

Pronunță următoarea decizie:

ÎN FAPT

1. La originea cauzei se află excepția de neconstituționalitate a textelor „peste frontiera vamală a Republicii Moldova” și „valoarea cărora depășește 100 de salarii medii lunare pe economie prognozate, stabilite prin hotărârea de Guvern în vigoare la momentul săvârșirii faptei” din articolul 248 alin. (1) din Codul penal, ridicată de către dl avocat Igor Chiriac, în dosarul nr. 1-426/18, pendinte la Judecătoria Chișinău, sediul Centru.

2. Excepția de neconstituționalitate a fost trimisă la Curtea Constituțională pe 15 octombrie 2018 de către dl judecător Sergiu Stratan, în baza articolului 135 alin. (1) literele a) și g) din Constituție.

A. Circumstanțele litigiului principal

3. Potrivit actului de învinuire, dl Alexandru Cojocari ar fi comis infracțiunea prevăzută la articolul 248 alin. (5) literele b) și d) din Codul penal. Acționând împreună cu alte persoane, în luna septembrie a anului 2017, a transportat peste frontiera vamală a Republicii Moldova mărfuri în proporții deosebit de mari, sustrăgându-se de la controlul vamal.

4. În cadrul ședinței de judecată, dl avocat Igor Chiriac, care reprezintă interesele dlui Alexandru Cojocari, a ridicat excepția de neconstituționalitate a textelor „peste frontiera vamală a Republicii Moldova” și „valoarea cărora depășește 100 de salarii medii lunare pe economie prognozate, stabilite prin hotărârea de Guvern în vigoare la momentul săvârșirii faptei” din articolul 248 alin. (1) din Codul penal.

5. Prin încheierea din 10 octombrie 2018, instanța de judecată a admis ridicarea excepției și a sesizat, în acest sens, Curtea Constituțională, în vederea soluționării ei.

B. Legislația pertinentă

6. Prevederile relevante ale Constituției sunt următoarele:

Articolul 1 Statul Republica Moldova

„(3) Republica Moldova este un stat de drept, democratic, în care demnitatea omului, drepturile și libertățile lui, libera dezvoltare a personalității umane, dreptatea și pluralismul politic reprezintă valori supreme și sunt garantate.”

Articolul 4 Drepturile și libertățile omului

„(1) Dispozițiile constituționale privind drepturile și libertățile omului se interpretează și se aplică în concordanță cu Declarația Universală a Drepturilor Omului, cu pactele și cu celelalte tratate la care Republica Moldova este parte.

(2) Dacă există neconcordanțe între pactele și tratatele privitoare la drepturile fundamentale ale omului la care Republica Moldova este parte și legile ei interne, prioritate au reglementările internaționale”.

Articolul 7 Constituția, Lege Supremă

„Constituția Republicii Moldova este Legea ei Supremă. Nici o lege și nici un alt act juridic care contravine prevederilor Constituției nu are putere juridică.”

Articolul 8 Respectarea dreptului internațional și a tratatelor internaționale

„(1) Republica Moldova se obligă să respecte Carta Organizației Națiunilor Unite și tratatele la care este parte, să-și bazeze relațiile cu alte state pe principiile și normele unanim recunoscute ale dreptului internațional.

(2) Intrarea în vigoare a unui tratat internațional conținând dispoziții contrare Constituției va trebui precedată de o revizuire a acesteia.”

Articolul 16 Egalitatea

„(1) Respectarea și ocrotirea persoanei constituie o îndatorire primordială a statului.

(2) Toți cetățenii Republicii Moldova sunt egali în fața legii și a autorităților publice, fără deosebire de rasă, naționalitate, origine etnică, limbă, religie, sex, opinie, apartenență politică, avere sau de origine socială.”

Articolul 21 Prezumpția nevinovăției

„Orice persoană acuzată de un delict este prezumată nevinovată până când vinovăția sa va fi dovedită în mod legal, în cursul unui proces judiciar public, în cadrul căruia i s-au asigurat toate garanțiile necesare apărării sale.”

Articolul 22 Neretroactivitatea legii

„Nimeni nu va fi condamnat pentru acțiuni sau omisiuni care, în momentul comiterii, nu constituiau un act delictuos. De asemenea, nu se va aplica nici o pedeapsă mai aspră decât cea care era aplicabilă în momentul comiterii actului delictuos.”

Articolul 23 Dreptul fiecărui om de a-și cunoaște drepturile și îndatoririle

„(1) Fiecare om are dreptul să i se recunoască personalitatea juridică.

(2) Statul asigură dreptul fiecărui om de a-și cunoaște drepturile și îndatoririle. În acest scop statul publică și face accesibile toate legile și alte acte normative.”

Articolul 26 Dreptul la apărare

„(1) Dreptul la apărare este garantat.

(2) Fiecare om are dreptul să reacționeze independent, prin mijloace legitime, la încălcarea drepturilor și libertăților sale.

(3) În tot cursul procesului părțile au dreptul să fie asistate de un avocat, ales sau numit din oficiu.

(4) Amestecul în activitatea persoanelor care exercită apărarea în limitele prevăzute se pedepsește prin lege.”

7. Prevederile relevante ale Codului penal, adoptat prin Legea nr. 985 din 18 aprilie 2002, sunt următoarele:

Articolul 248 Contrabanda

„(1) Trecerea **peste frontiera vamală a Republicii Moldova** a bunurilor **valoarea cărora depășește 100 de salarii medii lunare pe economie prognozate, stabilite prin hotărârea de Guvern în vigoare la momentul săvârșirii faptei**, eludându-se controlul vamal ori tăinuindu-le de el, prin ascundere în locuri special pregătite sau adaptate în acest scop, ori cu folosirea frauduloasă a documentelor sau a mijloacelor de identificare vamală, ori prin nedeclarare sau declarare neautentică în documentele vamale sau în alte documente de trecere a frontierei,

[...]”.

ÎN DREPT

A. Argumentele autorului excepției de neconstituționalitate

8. În motivarea excepției de neconstituționalitate, autorul susține că textul „peste frontiera vamală a Republicii Moldova”, conținut în dispozițiile art. 248 alin. (1) din Codul penal, este formulat de o manieră imprecisă și neclară și le conferă autorităților care îl aplică o marjă largă de discreție.

9. De asemenea, autorul consideră că textul „valoarea cărora depășește 100 de salarii medii lunare pe economie prognozate, stabilite prin hotărârea de Guvern în vigoare la momentul săvârșirii faptei” vine în contradicție cu principiul aplicării legii penale mai blânde, deoarece salariile medii lunare

pe economie sunt prognozate pentru fiecare an în parte sau sunt modificate pentru perioade diferite ale anului și s-ar putea ca la momentul examinării cauzei în instanța de judecată sau la momentul executării pedepsei penale același lot de marfă să prezinte o valoare mai mică decât 100 salarii medii lunare pe economie prognozate, stabilite prin hotărâre de Guvern. Autorul consideră că posibilul făptuitor tras la răspundere este privat de posibilitatea de a prevedea, în mod rezonabil, în ce condiții ar urma să răspundă pentru comiterea contravenției de contrabandă și în ce condiții ar urma să răspundă pentru comiterea infracțiunii de contrabandă.

10. Potrivit autorului excepției, dispozițiile contestate sunt contrare articolelor 1, 4, 7, 8, 16, 21, 22, 23 și 26 din Constituție.

B. Aprecierea Curții

11. Examinând admisibilitatea sesizării privind excepția de neconstituționalitate, Curtea constată următoarele.

12. În conformitate cu articolul 135 alin. (1) lit. a) din Constituție, controlul constituționalității legilor, în prezenta cauză a Codului penal, ține de competența Curții Constituționale.

13. Curtea constată că excepția de neconstituționalitate a fost ridicată de către dl avocat Igor Chiriac, în dosarul nr. 1-426/18, pendinte la Judecătoria Chișinău, sediul Centru. Prin urmare, aceasta este formulată de către subiectul căruia i s-a conferit acest drept, în baza articolului 135 alin. (1) literele a) și g) din Constituție.

14. Curtea reține că obiectul excepției de neconstituționalitate îl constituie textele „peste frontiera vamală a Republicii Moldova” și „valoarea căroră depășește 100 de salarii medii lunare pe economie prognozate, stabilite prin hotărârea de Guvern în vigoare la momentul săvârșirii faptei” din articolul 248 alin. (1) din Codul penal.

15. Din conținutul sesizării, Curtea observă că autorul excepției pretinde că prevederile contestate sunt contrare articolelor 1, 4, 7, 8, 16, 21, 22, 23 și 26 din Constituție.

16. Cu referire la pretinsa încălcare a articolului 1 alin. (3), care prevede că Republica Moldova este un stat de drept, a articolului 4, în conformitate cu care dispozițiile constituționale privind drepturile și libertățile omului se interpretează și se aplică în concordanță cu Declarația Universală a Drepturilor Omului, cu pactele și cu celelalte tratate la care Republica Moldova este parte; a articolului 7, ce consacră supremația Constituției; a articolului 8, care instituie respectarea dreptului internațional și a tratatelor internaționale, Curtea subliniază că aceste norme comportă un caracter generic și nu pot constitui reperi individuale și separate.

17. Curtea nu poate susține alegațiile autorului potrivit căroră orice faptă de trecere peste linia naturală sau convențională care marchează limitele externe ale teritoriului Republicii Moldova constituie o infracțiune de contrabandă. Trecerea frontierei de stat are loc prin porțiuni delimitate pe care sunt amplasate punctele de control vamal destinate declarării bunurilor în scopul asigurării respectării legislației vamale. Prin urmare, evitarea

intenționată a acestora conduce la încălcarea legislației în materie. De altfel, eludarea controlului vamal constituie una dintre metodele de comitere a actelor de contrabandă.

18. Curtea menționează că răspunderea penală a persoanei care a comis acte de contrabandă survine doar în cazul în care instanța de judecată, care examinează cauza în fond și care analizează mijloacele, argumentele și elementele probatorii prezentate de către părți, constată că fapta întrunește elementele constitutive ale acestei infracțiuni prevăzute de Codul penal. Prin urmare, Curtea nu reține argumentele referitoare la critica adusă, potrivit cărora prevederile contestate contravin articolului 21 din Constituție.

19. Totodată, prin Decizia nr. 2 din 19 ianuarie 2017, Curtea a notat că la stabilirea proporțiilor mari și deosebit de mari legislatorul a prevăzut drept bază de calcul salariul mediu lunar pe economie prognozat, stabilit printr-o hotărâre de Guvern, în vigoare la momentul săvârșirii faptei. Curtea a observat că Guvernul aprobă anual și publică în Monitorul Oficial cuantumul salariului mediu lunar pe economie, prognozat pentru fiecare an. El are o valoare constantă și o bază de calcul pentru mai multe reglementări. Prin urmare, posibilul făptuitor tras la răspundere pentru infracțiunea de contrabandă sau pentru o faptă contravențională are posibilitatea să prevadă valoarea bunurilor care sunt introduse în țară la momentul comiterii infracțiunii.

20. În același timp, Curtea reține că opțiunea legislativă de a ține cont de salariul mediu lunar pe economie prognozat, stabilit prin hotărâre de Guvern, în vigoare la momentul săvârșirii faptei, nu instituie pentru destinatarii legii penale un tratament diferențiat.

21. De asemenea, nu poate fi considerată lipsită de previzibilitate formula pretinsă din cadrul normei de la articolul 248 din Codul penal, atât timp cât prin însăși fapta prejudiciabilă de trecere peste frontiera vamală se aduce atingere obiectului juridic special al contrabandei exprimat prin relațiile sociale privind securitatea vamală a Republicii Moldova. Valoarea bunurilor însă constituie doar un element de calificare, fie în baza alin. (1), fie în baza alin. (5) lit. d) din articolul 248 din Codul penal.

22. Curtea menționează că, în conformitate cu articolul 8 din Codul penal, caracterul infracțional al faptei și pedeapsa pentru aceasta se stabilesc de legea penală în vigoare la momentul săvârșirii faptei.

23. Contrabanda reprezintă o infracțiune care se consumă sub forma sa prelungită din momentul comiterii ultimei acțiuni infracționale. Prin urmare, expresia „în vigoare la momentul săvârșirii faptei” trebuie înțeleasă având în vedere prevederile articolului 30 alin. (2) din Codul penal, moment care coincide cu săvârșirea ultimei acțiuni sau inacțiuni infracționale, fiind astfel aplicabilă legea care guvernează ultimul act.

24. Curtea constată că dacă contrabanda s-ar săvârși sub forma infracțiunii unice simple, neprelungite, atunci ar trebui evaluată valoarea bunurilor de la momentul săvârșirii faptei. Tragerea la răspundere penală la o dată ulterioară momentului comiterii faptei ar ridica problema aplicării legii penale mai favorabile.

25. Așadar, pornind de la aceste premise și dat fiind faptul că problema ridicată în prezenta cauză ține de interpretarea și de aplicarea legii de către instanțele de drept comun, Curtea constată că sesizarea este inadmisibilă și nu poate fi acceptată pentru examinarea sa în fond.

Din aceste motive, în baza articolului 26 din Legea cu privire la Curtea Constituțională și a articolelor 61 alin. (3) și 64 din Codul jurisdicției constituționale, Curtea Constituțională

DECIDE:

1. *Se declară inadmisibilă* sesizarea privind excepția de neconstituționalitate a textelor „peste frontiera vamală a Republicii Moldova” și „valoarea căroră depășește 100 de salarii medii lunare pe economie prognozate, stabilite prin hotărârea de Guvern în vigoare la momentul săvârșirii faptei” din articolul 248 alin. (1) din Codul penal, ridicată de către dl avocat Igor Chiriac, în dosarul nr. 1-426/18, pendinte la Judecătoria Chișinău, sediul Centru.

2. Prezenta decizie este definitivă, nu poate fi supusă niciunei căi de atac, intră în vigoare la data adoptării și se publică în Monitorul Oficial al Republicii Moldova.

Președinte

Mihai POALELUNGI

*Chișinău, 23 octombrie 2018
DCC nr. 117
Dosarul nr.140g/2018*